

паэзія

пазія

Валянціна Аксак

...шчасьця ня будзе,
будзе толькі паэзія...

Ня вінныя вершы

ВЫБАР

Апоўдні
расчаруюся ў Мантэні,
надвечар –
у Разанаве.
З кім трэцім
застануся
начаваць?

ЗА АСЕЛІЦАЙ

Рукі ружоўніцы –
гэта ня тое,
што рукі маркізы –

духменяць іначай,
 Гётэ засьведчыў
 розыніцу ў выбары.
 Воддаль дрэваў вялікіх –
 кветкам раскоша,
 і я
 штовесну
 новы загон
 за аселіцай
 зasadжваю ружамі,
 але па-ранейшаму
 ў шатах тваіх
 гуляе маркіза.

Прамінулая мроя

О, Бог Ты мой,
 туга
 ў маіх прыгадваньнях,
 як песня
 пра тое,
 што ніколі не ўваскрэсьне,
 яшчэ пра тое,
 што ільга
 было займець
 у яве праведнай,
 калі б магла
 забыць таго,
 хто ў мроях дзеіць
 грэшных.

Макаўка лета

Сонца ў зеніце –
 пойдзе на спад.
 Вось і макаўка лета,
 і да восені шлях карацейшы,
 чым да вясны.
 Пасьпяшайся, жняя,
 сейбіт мог і ў карчме
 дзесь на дзень ці другі
 загулящца,
 а твае шчытна дні
 да Пакроваў

у пацеры
зынізаны.

Спрэчка

Калі ты браў
паэтку за слугу,
то мусіў мець
вялізныя выдаткі.
Ня маеш?
Ты –
не валадар
ані распусыніцы
ў аздобе княскай,
ані цнатліўкі
ў іміджы гетэры.

Верш, напісаны ў дзень сьв. Валянціна

Съветлых сынулькаў –
на падабенства сябе,
як марыла,
так і радзіла,
цёмных нявестак –
на ўзор цябе,
яны прывядуць мне.
Ня дзіва.
Не зъмяняеца вобраз,
зъмяняеца ўзрост,
а прыгажосьць –
жарсыці съціжма
непадобных істот.
Дасканаласьць яе
прагну ўбачыць
у вобліку
праўнучкі
Валянціны.

ЗАЦЕМКА З НАГОДЫ

Шчасьця ня будзе,
будзе толькі паэзія
ў заходзе сонца
і –
моўкнасцьць.

ЗАЦЕМКА БЕЗ НАГОДЫ

Сужэнец –
ня тое,
што вораг,
але –
іншай пароды:
жэніцца,
жне,
жане...

АДВЕДЗІНЫ

Восеніскі стары
радзінны сад –
бацька ў курчах болю,
антонайкі,
як даўняй песні тоны,
спадаюць
у пасылявянчальнай стомы такт.
Вінцэсь,
Кандрат,
Рыгор,
Марыя,
Аляксандар –
усъпешчаныя
прагаю купальскай
песыці
і жарыя тычынкі,
праз любых прадзедаў
Пятра і Касі
творы.
Восеніскі стары
радзінны сад –
бацька ў курчах болю,
няма дзядоў,

ёсьць толькі яблынъ іхніх
шлюбнае сутоньне.
Восеньскі стары
радзінны сад –
бацька ў курчах болю,
у пасъляспасавы яблыкапад
моладаплодавых антонаў
уплеценая
неўтаймованыя стогны
дзяўчынак,
сынам майм
ад роду
нарачонах.

Ня йнаачыца

Іншым будзе чуцьцё,
згадка юру,
спатоля натхнення,
іншым будзе пагляд
на самое чуцьцё,
нерастратную слодыч
спаміж кніжных старонак
займееш,
непражытую жарсьць
аддасі чарадзе
класік-мэнаў.
Так казаў мне прафесар,
знаўца ўсіх біографій паэтак,
павітаўшы з пражытым
і жадаючы столькі ящэ.
Але Фаўлз заснуў,
у фатэлі забыты суседскім,
і Мішэль Уэльбек
зънерухомеў
на сябравым крэсьле,
не завабіў і Глёбус
на чужую канапку
з Дамавікамеронам.
Ноч ранейших,
старых,
старадаўніх маіх пачуваньняў
настаем
на радзіннай
пасажнай пасъцелі,

а на кніжных паліцах –
трухлець
неўтаймоўным кахранкам
аж да веку майго.

АНТЫЦУД

З віна
гаючую ваду
хачу стварыць –
атрымліваю
воцат.

Шагалаўскі каларыт

Беларус Марк Шагал
перамог у тым конкурссе
на росыпіс плафона
Гранд Опера, –
сказала францужанка Лена.
Наш гід па эстэцкай сталіцы
этычнай была.
Праўнучка расейскага адмірала,
які працеваў капітанам
на кацеры
і вазіў экспурсантаў па Сене
ад Эйфеля да Чартарыйскага,
ведала,
што вада ў канавах
Піцера, Вільні й Парыжу
аднолькава шэрая,
рэзняцца толькі
колеры чырвані,
якая спрэс залівае
ўзьбярэжжы Нявы,
да краёў напаўняе
Манмарцкія келіі
і ніяк не праб’ецца
цурком пасярэдзіне
белых туманаў
над Віцебскам.